

om Betydningen af Fremgangsmaaden ved foreløbige Love og andre Love.

Det ærede Medlem Hr. Zahle forstaaer ikke disse mine Argumenter, kan jeg se; maaske det ærede Medlem saa forstaaer det Argument, jeg nu kommer til. Jeg spurgte før, hvorfor det ærede Medlem Hr. Zahle ikke var fremkommet med Forslag til en Grundlovstilføjelse, hvori han havde sagt dette, som har været hans Anskuelse gennem lange Tider, at Domstolene ikke kan skønne over Lovgivningsmagtens Handlinger, at Lovgivningsmagten skal være suveræn. Naar Folketinget og Landstinget har vedtaget en Lov, staaer en saadan Lov urokket fast. Det er det ærede Medlems Mening. Men lad os se, om det ærede Medlem altid har haft den Mening, bl. a. den Gang vi forhandlede om Grundloven af 1915.

Jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem i 1919 udtalte den Anskuelse, han da havde. Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg citere nogle Udtalelser fra Forhandlingerne om Lensloven af den daværende Justitsminister, som er identisk med det nuværende ærede Medlem Hr. Zahle. Spørgsmaalet drejede sig om, hvorvidt man skulde paalægge Lensbesidderne at betale mere end de 20—25 pCt. Socialdemokraterne vilde have, at de skulde betale noget mere, for saa vidt angik de Len, der faldt tilbage til Staten.

Hvad siger da den højtærede Justitsminister. Han siger til de slemme Socialdemokrater: „Jeg maa sige til den ærede sidste Taler (Marott), at de Herrer Socialdemokrater vil ikke, saa længe de staaer paa det Forslag, de har fremsat, opleve, at de ikke bliver angrebet med den rigtige Bemærkning, at det Forslag, de har fremsat, ikke vil kunne staa for Domstolene, hvis man tænkte sig — hvad man for øvrigt slet ikke kan tænke sig —, at det blev vedtaget af Rigsdagen, thi det gaar ud paa, at alle de Godser, paa hvilke der hviler Hjemfaldsret, skal tilfalde Staten straks ved den første Besidders Død, og en saadan Lovbestemmelse vilde lige saa lidt kunne holde for Domstolene som en Lovbestemmelse, der gik ud paa, at den Villa, en vis Folketingsmand ejer i Odense eller i Aarhus eller hvor som helst, skal tilfalde Staten, naar han dør. Den Slags Lovbestemmelser kan det ikke hjælpe noget, man træffer, de vil ikke holde for Domstolene.“

Altsaa, i Løbet af disse 14—15 Linier har den daværende Justitsminister sagt den rigtige Bemærkning, at det Forslag, Socialdemokraterne har fremsat, ikke vil kunne staa for Domstolene, og han har gentaget

i disse 14—15 Linier en 3—4 Gange, at en saadan Lovbestemmelse ikke vil kunne holde for Domstolene.

Hvad siger Ministeren saa senere? Efter at Hr. Marott har haft Ordet og udtalt sig om en Villa i Odense, faar Ministeren Ordet og siger bl. a.: „Ligesom vi ikke ved en Lovbestemmelse kan fratage det ærede Medlem eller mig eller nogen anden speciel Person det, han ejer, saaledes kan man heller ikke gøre det overfor disse Godsejere. Derimod kan vi træffe almindelige Arvegangsregler, det er noget helt andet, men de maa være fælles for alle Statens Borgere.“

Senere spørger Marott: Men hvem bestemmer det? Dertil svarer Ministeren: „Det bestemmes i Øjeblikket ved Lovgivningsmagtens Skøn over, hvad der er ret og billigt, og ved, hvad Domstolene i den Henseende vil opretholde. Domstolene har jo ogsaa et Ord at sige i denne Forbindelse, og hvis man vilde vedtage en Lovbestemmelse om, at man fratog de Lensbesiddere, paa hvis Len der hviler Hjemfaldsret, eller, rettere sagt, deres Arvinger alt, hvad de ejede, ved den nuværende Besidders Død, vilde det være en Bestemmelse, som ikke vilde kunne opretholdes ved Domstolene.“

Heroverfor kommer Hr. Marott med Indvendinger og udtaler: „Nej, det er Domstolene, der afgør Spørgsmaalet, siger den højtærede Justitsminister, men den højtærede Justitsminister har i alt Fald ingen Ret til paa Forhaand at sige, hvilken Afgørelse Domstolene vilde træffe med Hensyn til Gennemførelsen af vort Forslag. Saa stor en Spaamand er den højtærede Justitsminister alligevel ikke.“ Hvad svarede Justitsministeren saa hertil? Han svarede: „Nej, jeg er ikke nogen Spaamand, men der skal heller ikke nogen Spaadoms-gave til for at sige med fuldkommen Sikkerhed, at en saadan Bestemmelse vilde blive underkendt ved Domstolene.“

Efter at Marott har svaret kort paa dette, siger den daværende Justitsminister videre: „Man maa dog i denne Forbindelse huske paa, at det kun er et Tankeeksperiment, at en saadan Lov var vedtaget af Lovgivningsmagten, thi Socialdemokraternes Forsøg kører jo fast, allerede inden det kommer til Domstolene. Det er nemlig utænkeligt, at den danske Rigsdag skulde vedtage det, der er foreslaaet af Socialdemokraterne med Hensyn til Godser, paa hvilke der hviler Hjemfaldsret.“

De Udtalelser, jeg her har læst op, er af den samme Mand, der før talte om, at de Mennesker, der havde den Anskuelse, at Spørgsmaalet kunde afgøres ved Dom-